

BUCUREȘTI 1932-1940

– văzut de Ion D. Bortes –

La data de 20 iunie 1932 – însoțit de tatăl meu și un frate, mai mare cu 3 ani decât mine, am plecat, din comuna VÂLCELELE situată în fostul și viitorul județ RÂMNICU SÂRAT ajungând noaptea la orele 21²⁰ în METROPOLA ȚĂRII care-i poartă numele legendarului BUCUR ciobanu.

Când am coborât la ora acela din tren în Gara de Nord și am văzut atâtea lumini și atâtea trenuri am avut impresia că visez!

Era prima dată când am văzut atâta forșotă de oameni și atâtea lumini în gară și pe străzi.

Tramvaiul 12 ne-a lăsat pe calea Șerban Vodă la stația POTERAȘI.

De aici am ajuns în str. Elena Cuza nr. 24 la sora tatălui meu.

A doua zi verișoara mea – mai mare decât mine – m-a dus să vizitez PARCUL CAROL – opera a marelui Arhitect francez Ed. Redont amenajat în perioada anilor 1903–1906. Aici am putut admira tot felul de flori, de arbuști, de copaci tineri până la copaci seculari. Aceștia din urmă situați în partea dreaptă spre str. Cuțitul de Argint, formau un tunel natural deoarece, mergând pe această aleă nu se vedea cerul de ramurile lor.

Ajunsî în fața locului am văzut o mulțime de lebede pe lac, moscheia turcească străjuită de un minaret. Dând ocol lacului am ajuns într-o peșteră. În fața peșterii, într-un bazin cu apă se află o sculptură, „MADONA”, străjuită de ce-i doi giganți, dintre care unul era opera a marelui sculptor Dimitrie Paciurea*. În continuare am urcat un șir de trepte ajungând în fața clădirii Muzeului Militar, opera a arh. Remus Iliescu. În fața muzeului se află monumentul soldatului necunoscut, apoi în partea dreaptă se aflau Arenele Romane și în stânga Turnul lui Vlad Tepeș. Cu ocazia expoziției „LUNA BUCUREȘTILOR” 1935 s-au adăugat noi construcții și noi statui dându-și concursul o seamă de sculptori, arhitecți și ingineri ca: Stork D. Paciurea, Mingopol, Kantzler, Engerlein, Hălăuceanu, Gr. Cerchez Maimarolu și alții.

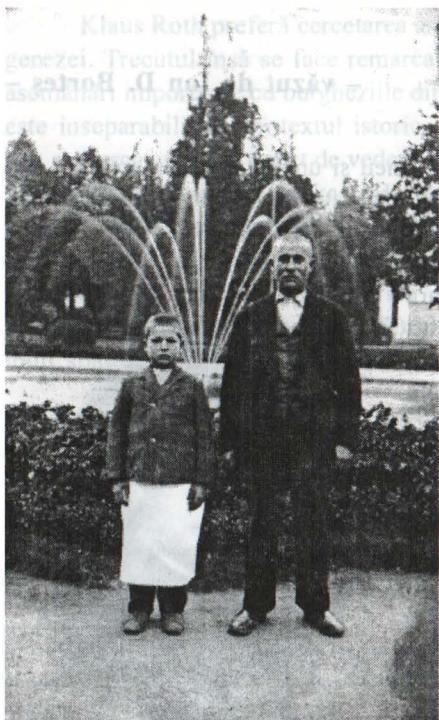
A treia zi am fost la cinema Astra – Șerban Vodă cu poterași – unde am văzut filmul „Refugiații europeni”. Seară am mers la cinema Odeon în fața Parcului Carol unde am văzut „Richard inimă de leu”.

Pe ziua de 23 iunie 1932 am sărbătorit cei 10 ani ai meu cu o înghețată la cornet.

În noaptea de 23 spre 24 iunie la orele 24 am fost sculat de unchiul meu și dus în piața Bibescu Vodă unde avea „prăvălie” „angro” de fructe.

*Al doilea fiind realizat de Frederic Storck (n.r.).

Pe platoul din mijlocul pieții erau sute de coșuri cu caise altele cu mere dulci, mere acre, pere „Fetiță” și alte produse.

Activitatea era în toi. Doi băieți de prăvălie – unul cu un drug de lemn iar al doilea – cântaragiu – aveau un cântar de mână prevăzut cu două ghiare spre a prinde toartele coșului și un cărlig care era agățat de drugul ținut de celălalt băiat care, ridicând coșul, urmărea pe cadran kilogramele coșului respectiv cu marfă, strigând cu glas tare cantitatea.

Pe parcurs am aflat că negustorii angrosiști nu cumpărau aceste mărfuri ci le primeau în comision – adică în consignație.

Tărani producători aduceau produsele către unui angrosist pe care-l cunoșteau dinainte. Pentru faptul că angrosistul îi vindea produsele, îi reținea tărâmului 10% comision din suma totală realizată.

În unele cazuri – mai rare de altfel – comisionul se negocia atunci când producătorul aducea produsele în ambalajele lui.

În ceea ce privește timpul, acesta nu se măsura în zile sau luni! ci în perioada când apăreau produsele. Dacă se întâmpla vreun eveniment plăcut sau neplăcut, se zicea: când s-a întâmplat asta? Răspuns: pe vremea căpșunilor, pe vremea caiselor, pe vremea pepenilor și aşa mai departe.

Un secret al perelor constă în faptul că ele nu trebuie lăsate în păr să se coacă, deoarece li se slăbește coada și ele cad strivindu-se. Ele trebuie scăzute când dau în pârg și aşezate ușor în lázi sau pe rafturi circa 6–7 zile, până se coc. Cum știm că s-au copt? Luăm o pară și apăsăm cu degetul la baza cozii și dacă locul unde am apucat e moale atunci în mod sigur para s-a copt.

După o perioadă relativ scurtă am constatat că piața „Bibescu Vodă” era axul principal al aprovizionării Capitalei deoarece în jurul ei erau: hala de carne, hala de fructe, hala de pește, hala de păsări, piața de flori, până și hala de vechituri „Taica” Lazăr, mari angrosiști de coloniale și alții.

În rest, în București mai erau următoarele piețe de desfaceri – vânzare – în detail; Piața Amzei, Piața Filantropia, Piața Matache, Piața Puișor și Hala Traian și hala de pește Obor.

Angrosiști de coloniale erau; Jean Dumitrescu–Militari, Str. Carol, G. Negulescu, Bd. Maria, Toma Dinescu și N. Arpășanu str. Halelor.

În producția de mezeluri erau implicați, între alii, frații Rochus care aveau și magazin de desfacere pe str. Halelor și fabrica pe str. Tăbăcari, frații Pescaru care aveau și magazin în Bariera Moșilor (Obor), Leon Pațac și Potsudek.

În producția de șampanie și vin erau: MOTT și RHEIN; „Valea Mieilor, Boghici și Ducu, erau numai cu vinuri și tescovină (țuică).

În producția de bere erau: Bragadiru, Luther, Azuga și Czel.

În producția de Vermut: Gerard Duque.

În producția de liqueururi, băuturi spirtoase și coniac era Constantin Stroici care era și președintele Societății fabricanților de băuturi spirtoase din România, având și reprezentanța lui Naville de coniac.

Monopolul păinii îl avea Otto Gagel urmat de Herdon și Traiul.

Marii angrosiști de cafea erau: Iliu Meini și Danelian care aveau și o mulțime de magazine.

În produse zaharoase erau: Angelescu, Zamfirescu, Pavel Helioti, Peristeri și Stolwerk – Brașov. Dintre marile magazine de coloniale erau următoarele: Dragomir Niculescu vizavi de hotel Continental, Athene Palace, Rijnoveanu și Babeș, vizavi de muzeu „Colecțiilor de Artă”, Ciobanu lângă Sala Dales, „Furnica”, Dionise Lupu colț cu Maria Rosetti, Consulul Francez, frații Dudescu, Gălățescu, vizavi de Cassata, Tarapanaua Cotroceni, Gh. Ionescu și Preda, „Curcanu” Stelian Constantinescu, Dor Mărunt, Bariera Moșilor și mulți alții.

Dintre restaurante erau: Athene Palace unde cânta Jean Iacobescu, Caru cu bere, Bragadiru, str. Carol, Parcul Luther, Dinicu Golescu unde cânta Mia Braia dirijor Victor Predescu, Princiar, Brezoianu colț cu Bd. Elisabeta unde cânta Ioana Radu, Potcoava de Aur str. Carol unde cânta Rodica Bujor, Bufet la Șosea, Grigore Balotă, Piața Filantropia, Mercur, Emil, șos. Colentina unde cânta Maria Lătărețu, Stelian Petrescu str. Carol, Coșna, piața Buzești și alții.

Alte mari magazine: Galleries Lafayette (Socec) azi mag. Victoria, Pop și Bunescu azi București (Vulturul de mare) Th. Atanasiu, Ghe. Fundănescu, Mărăcine, care avea confecții din piele – așa zisă de drac.

Magazine de încălțăminte: (Dermata), (Guban), Mociornița și „Gralex” (Grigore Alexandrescu).

Farmacii: Cionga Cal. Văcărești, Velescu, Cuza Vodă colț cu Șerban Vodă Drogherii: Frații Papainopol str. Bibescu Vodă.

Fructării de lux: Cocoșatul str. Academiei, Fructăria Palatului vizavi de Palatul regal; Iulian str. Doamnei colț cu Cal. Victoriei, vizavi de „Confecția”.

Fierării: Eftimie Predoleanu – Obor – vizavi de „Bazarul Ilie Dinu, Cărnaru” vizavi de spitalul Colțea, având al doilea magazin în șos. Mihai Bravu colț cu B-dul Ferdinand.

Librării: Cartea Românească în blocul „Carpați” lângă frizeria americană. Depozitul fiind condus de Dl. Sfetea pe calea Moșilor în spatele bisericii Sfântu Gheorghe, Aleasai, ulterior Remus Cioflec sub hotel „Bulevard”.

Nădăjdeuiesc să le facă plăcere celor interesați de cele ce existau în București, din perioada anilor 1932 și până la începutul celui de al II-lea război mondial.

SUMMARY

Bucharest Between 1932–1940

The author recalls the image of Bucharest of yore, as it was when he first came here, with special reference to the Romanian Capital during the second half of the Interwar period.

LEGENDĂ

1. Marin Bădescu – Hală fructe
 2. V. Andreescu – Hală fructe
 3. M. Dumitrescu – Hală fructe
 4. Al. Andronache – Hală fructe
 5. Gh. Boștină – Hală fructe
 6. Sandu Bănuț – Hală fructe
 7. T. Georgescu – Hală fructe
 8. C. Pietraru – Hală fructe
 9. C. Dumitrescu – Hală fructe
 10. Restaurantul „Potcoava de Aur”
 11. Restaurantul „La Calu Bălan”
 12. Magazinul „Frații Rochus”
 13. Coloniale Toma Dinescu
 14. Coloniale Nicu Arpășanu
 15. Confectioni Gh. Fundănescu
 16. Ciorbă de burtă și tuslamă
 17. Bazarul „Bazaca”
 18. Restaurantul „Bragadiru”
 19. Mociornița – Încăltăminte
 20. Biserica Domnița Bălașa
 21. Biserica Sfântu Anton
 22. Biserica Albă
 23. Biserica Sfântu Gheorghe
 24. Coloniale J. Dumitrescu-Militară
 25. Morga
 26. Coloniale Stelian Petrescu
 27. Confectioni Mărăcine
 28. La Vulturul de Mare
 29. Taica Lazăr
 30. Dermata – Încăltăminte

